

VoliÅina

Prispeval Admin
sreda, 13. maj 2009
Zadnja sprememba sreda, 20. maj 2009

Zgodovina in statistiÅni podatki kraja

VOLIÅINA Å kraj v Osrednjih Slovenskih goricah se v pisnih virih prviÅ omenja leta 1265. In sicer se Å...Å¼e takrat omenjate dve VoliÅini (due Wolsche), Spodnja in Zgornja, kakor je kraj razdeljen vse do današnjih dni.

Slovenske gorice v pradavniniMaloÅtevilne najdbe iz prazgodovinskega obdobja na obmoÅju Slovenskih goric priÅajo o redki poselitvi naÅjih krajev v tem obdobju. Za prebivalstvo, ki se je med leti 1300 Å 800 pr.n.Åt. priseljevalo na slovensko ozemlje iz vzhoda in severa, je namreÅbilo veliko primernejÅe Å...Å¼ivljenjsko okolje ob Muri in Dravi ter na obronkih Slovenskih goric. GriÅevnati in zaraÅeni predeli v notranjosti Slovenskih goric pa niso bili kaj prida gostoljubni do novih priseljencev, zato je bilo to obmoÅje tudi v tem obdobju skromno obljudeno.

VoliÅina v Åasu vladavine starega RimaÅrepinje lonÅenih posod, fibule, novci in deli oroÅiz razprostranjenih gomil po Slovenskih goricah dajejo slutiti, da je bila poselitvena podoba tega obmoÅja precej pestrejÅja kot v prejÅnjih obdobjih. 17 rimskih gomil v Zg. VoliÅini spada med veÅja najdbiÅa v Slovenskih goricah. Najdbe iz grobiÅiÅpriÅgre po veÅini za gomile od sredine 1. stoletja naÅega Åitetja do sredine 2. stoletja naÅega Åitetja. Å...Å¼ivahno Å...Å¼iv Rimljanov, ki so k nam prinesli tudi vinsko trto, je trajalo nekako do leta 180. Nato pa se je zaradi pustoÅenj germanskega plemena Markomanov v 2. polovici 2. stoletja Åitevalo prebivalstva na naÅjih tleh ponovno redÅilo.

Srednji vek Podoba Slovenskih goric je postajala slikovitejÅa s prihodom Slovanov v 6. in 7. stoletju. Novim priseljencem so iz vzhoda grozili Avari, zaradi Åesar so bili Slovani prisiljeni skleniti zavezništvo z Bavarci. V zameno so morali naÅji predniki sprejeti krÅansko vero. Konec 9. stoletja je ponovno pretela nevarnost iz vzhoda. MadÅari so vse do poraza p Augsburgu leta 955 pustoÅjili po slovenskem ozemlju. S tem, ko se je zmanjÅala MadÅarska nevarnost, je postalo Å...Å¼ivljenje v Slovenskih goricah ponovno Å...Å¼ivahnejÅe. V 12. in 13. stoletju se zaÅnejo v pisanih virih pojavljati tudi in naÅjih in okoliÅkih krajev. Radehova leta 1160, Lenart 1196, VoliÅina, Rogoznica in Hrastovec 1265, ÅrmljenÅak 1322, Åetarova 1406, Selce 1441, Zavrh 1457.

TurÅjka nevarnostPodobno kot velik del Slovenskega ozemlja se tudi Slovenske gorice niso mogle izogniti turÅkemu pustoÅenju. Åe posebej veliko Åjkode so Turki naredili leta 1532, ko so se ob vraÅanju iz neuspelega obleganja Dunaja za Åtiri dni ustavili pred Mariborom. Turki so namreÅtega leta opustoÅjili in oskrnili cerkvi v Lenartu in v Jurovskem Dolu. PoÅgali so tudi trg Lenart. Popolnoma pa uniÅili cerkev Sv. Andreja v Selcah, katere niso veÅ obnovili in je tak skorajda popolnoma utonila v pozabo. Obnoviti in utrditi je bilo potrebno tudi Å...Å¼upnijsko cerkev Sv. Ruperta v VoliÅini, da bi imeli okoliÅiki vaÅani boljÅje zavetje pred vnoviÅnimi turÅkimi vpadi. Cerkev Sv. Ruperta je dobila novo podobo do leta 1538.

VoliÅina v dobi nove gospodarjeveÅji del posesti v VoliÅini in njeni okolici je v Åasu prve omembe spadal po Vurber gospostvo, Åjele z letom 1595 je veÅji del teh posesti preÅjel pod upravljanje Janeza Friderika Herbersteina, takratnega gospodarja HrastovÅkega gospostva. Istega leta se prviÅ omenja tudi dvorec Åtralek. Po romanu OÅ...Å¼balta Ilaunig bi na prav v tem dvorcu Å...Å¼ivela Agata NÅraberger. Med njo in Janezom Friderikom Herbersteinomi se je spletla ljubezenska vez, ki pa ji je ostro nasprotovala Friderikova mati.

Herbersteini so poleg novih posesti v VoliÅini leta 1595 prevzeli tudi patronat nad RuperÅko cerkvijo. V njej so ob zadnji prenovi odkril tudi grobnico Herbersteinov, v kateri so bili pokopani nekateri Åani te druÅine.

Sicer pa Sekovski Åkof Jakob Eberlein ob svojem obisku Slovenskih goric leta 1617 poroÅa, da je v RuperÅki cerkvi trikrat tedensko potekala maÅa. Pridige so se v omenjeni cerkvi Å...Å¾e opravljale v slovenskem jeziku, kar je bila v tem Å...Å prej izjema kot pravilo.

Podoba VoliÅine v 18. In 19. stoletjuSredi 18. stoletja so se terezijanske in kasneje joÅ...Å¾efinske reforme dotaknile tudi Slovenskega ozemlja. V skladu z vojaÅko reformo je bilo potrebno izdelati tudi nove zemljevide. Na podlagi teh zemljevidov, nastalih v drugi polovici 18. stoletja, lahko dobimo pribliÅ...Å¾no podobo VoliÅine v tistem Å...Åasu. Opis za VoliÅino v tem Å...Åasu je bil sledeÅ...Å:

Zg. in Sp. VoliÅina (Ober, Unter Wolecznicza): LeÅ...Å¾ita v dolinah hribovja Strma Gora in Preska Gora. K Spodnji VoliÅina spada tudi Å...Å¾upnija Sv. Rupert (St. Ruprecht), ki ima trdno cerkev z obzidjem in prav tak Å...Å¾upnijski dvorec. Ostale hiÅi VoliÅini so lesene. K Spodnji VoliÅini spada tudi naselje Podgradnom (Podgradom), katerega sestavlja le nekaj raztresenih hiÅi ob vznoÅ...Å¾ju hriba GradenÅiÅak.

Vse do leta 1802 je veÅina posesti v VoliÅini in sosednjih krajih spadala pod okrilje druÅ...Å¾ine Herberstein, ki je od leta 1482 neprekinjeno gospodovala gospostvu Hrastovec. Tega leta (1802) je namreÅ...Å gospostvo Hrastovec in vse njemu spadajoÅe posesti kupila druÅ...Åina Pauer. Å...Åe se sprehodimo okoli RuperÅke cerkve, kaj hitro naletimo na spomenik, posveÅen posameznim Å...Ålanom te druÅ...Åine.

Marca 1848 pa je priÅilo v HabsburÅkih deÅ...Åeljah do t.i. marÅ...Åne revolucije, kar je pomenilo konec fevdalnega reda in s tem obveznosti podloÅ...Ånikov do svojih zemljiÅkih gospodov. VoliÅina, Zavrh in Selce so bile tri, od 46-tih krajnih obÅ...Å so po razpadu fevdalnega sistema spadale pod sodni okraj Lenart. V drugi polovici 19. stoletja je grad Hrastovec s svojimi posestmi, ki so bile Åje vedno v lasti druÅ...Åine Pauer, spadal v obÅ...Åino Spodnja VoliÅina.

Krajevna skupnost VOLIÅINA V Å TEVILKAH:

POVRÅ INA: 28,35 km²

Å TEVILO PREBIVALCEV (KS VoliÅina): 2621

Å TEVILO PREBIVALSTVA PO NASELJIH IN SPOLU V KS VOLIÅINA NA DAN 30. JUNIJ 2008:

NASELJE
MOÅ KI
Å...Å½ENSKE

SKUPAJ

Å...ÅRMLJENÅ AK
106

103

209

DOLGE NJIVE

64

66

130

GRADENÅ AK

12

13

25

NADBIÅ EC

43

51

94

ROGOZNICA

61

60

121

SELCE

187

169

356

SPODNJA VOLIÅINA

305

319

624

STRAÅ...Å½E

48

49

97

ZAVRH

190

175

365

ZGORNJA VOLIÅINA

299

301

600

Skupaj:

1315

1306

2621

Skupno Åtevílo prebivalcev v KS VoliÅina znaÅja 35,81% prebivalstva v obÅini Lenart.

VERSKA STATISTIKA Å...Å½UPNIJE SV. RUPERT V LETU 2008:

KRSTI

KRSTI - skupno Åtevílo

DEÅKI

DEKLICE

CERKVENO ZAKONSKI

NEZAKONSKIÅ

OD DRUGOD

KRÅ ÅENIH IZ Å...Å½UPNIJE SV. RUPERT

28
15
13
11
17
1
27

POROKE: 8 parov

PRVOOBHAJENCI: 23

SV. OBHAJILA: 16982

Å

LETNA KOLIÅINA PADAVIN:

Dolgoletna povpreÅna koliÅina padavin znaÅja za naÅje kraje nekako med 900 in 1000 mm/m2. V zadnjih sedmih letih, koliÅina padavin redko preseÅe 900 mm. Tako je bilo leto 2008 z 911 mm padavin na m2 nekoliko nad povpreÅjem, znaÅja 875 mm. Na prikazanem grafikonu so v primerjavi z letom 2008 prikazane po posameznih mesecih povpreÅne vrednosti koliÅine padavin med leti 2002-2008. NajveÅja koliÅina padavin pade v poletnih mesecih, medtem, ko so najbolj suÅni zimski meseci. Leto 2008 pa si bomo zagotovo zapomnili po dveh moÅnih neurjih z toÅo, ki je ne pomnijo niti najstarejÅi.

Tabela: KOLIÅINA PADAVIN PO MESECIH MED LETI 2002-2008 IN ZA LETO 2008 V VOLIÅINI

Spisal: Dejan Kramberger